

De Wassenaarse proef

door D. A. B. Blokkhuis, Arts

In vorige publicaties heb ik vermeld, hoe de uitslagen waren van het onderzoek vlak vóór, een half en een heel jaar na het begin van de proef met fluoriumhoudende tandpasta. Thans, nu het ruim anderhalf jaar geleden is, dat we de proef begonnen, kan ik weer de resultaten mededelen, zoals die mij door de schooltandarts werden gegeven. Zoals ik reeds heb medegedeeld, worden hier in Wassenaar alle schoolkinderen regelmatig elk halfjaar tandheelkundig onderzocht en gecontroleerd. Evenals vroeger, zal ik in de tabel, die de resultaten bevat, ter vergelijking de vorige contrôles opnemen. Dit laatste, om een vergelijking met de eerdere resultaten te gemakkelijken.

TABEL 1

datum v. onderzoek	aantal kinderen	leeftijd	tot. dosis fluorium	aantal applic.	nieuwe car. elementen	
					onder	boven
begin Oct. 1948	57	8-9 jr.	—	—	17	12
29 Maart 1949	52	8-9 jr.	100 mgr.	10-12	9	8
14 Oct. 1949	50	9-10 jr.	—	—	16	8
13 Juni 1950	45	9-10 jr.	—	—	16	18

In aansluiting aan deze getallen, wil ik de overeenkomstige cijfers geven die gevonden werden bij de kinderen, die wij als contrôle gebruikten.

TABEL 2

datum v. onderzoek	aantal kinderen	leeftijd	nieuwe car. elementen	
			onder	boven
begin Oct. 1948	42	8-9 jr.	8	7
20 Maart 1949	49	8-9 jr.	7	9
14 Oct. 1949	41	9-10 jr.	4	6
13 Juni 1950	43	9-10 jr.	16	10

Het is hier niet de geschikte plaats om dieper in te gaan op de betekenis van deze getallen. Toch wil ik even wijzen op de toename van de laatste reeks cijfers. De kinderen, die aan de proef deelnamen vertonen een onmiskenbare toename van de caries (tabel 1). M.i.

moet het niet onwaarschijnlijk worden geacht, dat hier het in deze tijd zo sterk toenemende snoepen een rol speelt. Wanneer men verder bedenkt, dat juist in deze periode de snoepfeesten bij uitstek vallen (St. Nicolaas, Kerstmis, Oud-, en Nieuwjaar), dan zal het niet te verwonderen zijn, dat er in deze periode een merkbare toename van het aantal cariesgevallen werd waargenomen. Merkwaardigerwijze werd een dergelijke cariestoename ook gevonden bij de kinderen, die wij als contrôle gebruikten (zie tabel 2). Uit deze waarneming blijkt al de waarde van de contrôlegroep.

Reeds bij het ontwerpen van de proef heb ik de noodzakelijkheid gevoeld van een groep kinderen, die wij als contrôle konden gebruiken. Van het begin af aan heb ik er naar gestreefd een ongeveer gelijk aantal kinderen voor contrôle te nemen. Het was m.i. van belang, dat dezen onder zo veel mogelijk gelijke omstandigheden zouden verkeren. D.w.z. behalve gelijke leeftijden moesten de kinderen ook zo mogelijk onder ongeveer gelijke sociale verhoudingen leven. Al deze problemen konden we oplossen, door kinderen uit eenzelfde klas te nemen.

Van verschillende kanten hebben mij opmerkingen bereikt over het ietwat geringe aantal kinderen. Mijn antwoord op deze vragen kan kort zijn. Men raadplege slechts de tabel van K n u t s o n (uit het April nummer van dit tijdschrift 1949). Bij nadere beschouwing van deze tabel, zal blijken, dat er maar weinig, of geen onderzoekers zijn, die meer kinderen van eenzelfde leeftijd voor hun proefnemingen konden bijeenkrijgen. Er zijn inderdaad onderzoekers, die heel wat meer proefkinderen hadden dan ik, maar een nader beschouwen van de tabel leert, dat dit dan ook bijna altijd kinderen waren van zeer uiteenlopende leeftijden. Zoals ik al in mijn eerste bijdrage over dit onderwerp heb meege-deeld, was de opzet van mijn proef, om kinderen van gelijke leeftijd te nemen. De noodzaak van de contrôle-kinderen bracht mede, dat maar de helft van de klasse voor de proef gebruikt kon worden, terwijl de andere helft voor contrôle moest gereserveerd blijven.

Tenslotte wil ik nog een opmerking maken over de resultaten van het laatste onderzoek. Vergelijkt men die met de uitslag van de contrôle een halfjaar geleden, dan kan men niet van een reductie spreken, vandaar, dat ik die in de tabellen niet heb opgenomen. En toch, toch heeft ook nu het fluorium een gunstige invloed gehad. Wanneer men n.l. de caries toename sinds een halfjaar geleden telkens berekent op de 100 kinderen, dan blijkt het, dat er bij de kinderen, die aan de proef hebben deelgenomen, *minder* nieuwe cariesgevallen werden waargenomen dan bij de contrôle kinderen. Bij de eersten vonden we n.l. per 100 kinderen 27 nieuwe gevallen

meer en bij de laatste groep 36. Dat maakt dus nog een verschil van 9 per 100, of van 9%. Uit het voorafgaande zal het, naar ik hoop, duidelijk zijn, dat we dit enkel en alleen op rekening van het fluorium mogen schuiven.

Hiermede moge ik deze bijdrage besluiten. Een volgende keer hoop ik iets mede te delen over de administratie van de proef, terwijl ik dan tevens de gelegenheid zal hebben uiteen te zetten hoe ik er toe kwam de gevonden cariesgevallen te betitelen als *nieuwe*.

Wassenaar, Juni 1950